

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

หนองบัวลำภูเขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN INSTRUCTIONAL LEADERSHIP AND
THE LEARNING ORGANIZATION OF SCHOOLS IN
NONGBUALAMPHU PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 1

¹ไอลดา กุดัน, ²ปนิธาน วรณวัลย์ และ ³เพ็ญญา สุขเสริม
¹Ilada Kutan, ²Panithan Wannawan and ³Pennapa Sukserm

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ประเทศไทย
¹Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

¹iladakutan2540@gmail.com

Received : March 2, 2023; **Revised :** March 25, 2024; **Accepted :** April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษารองลงมา ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศการศึกษา และการบริหารจัดการหลักสูตร ตามลำดับ 2) ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต

¹ นักศึกษา, สาขาการบริการการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

³ อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเป็นบุคคลที่รอบรู้ รองลงมา ได้แก่ การเรียนรู้เป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การคิดอย่างเป็นระบบ และการมีต้นแบบทาง ตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับสูงมาก ($r = 0.813$) และเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ รองลงมา ได้แก่ การบริหารจัดการ หลักสูตรการพัฒนาวิชาชีพ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, องค์กรแห่งการเรียนรู้

Abstract

The aims of this research were : 1) study the level of academic leadership of educational institution administrators. 2) Study the level of being a learning organization of educational institutions, and 3) Study the relationship between academic leadership and being a learning organization of educational institutions. Under the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office, Area 1, The research results revealed that : 1) Teachers' opinions level regarding the academic leadership of school administrators. Under the jurisdiction of the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office, Area 1, overall and each aspect is at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was setting the mission of the educational institution, followed by promoting the academic atmosphere. professional development educational supervision and curriculum management, respectively 2) Teachers' opinions level regarding being a learning organization in educational institutions. Under the jurisdiction of the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office, Area 1, overall and each aspect is at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was being a well-rounded person, followed by learning as a team. having a shared vision systematic thinking and having role models, respectively 3) Academic leadership has a very high relationship with being a learning organization in educational institutions ($r = 0.813$) and is in a positive direction with statistical significance at the .01 level. Academic leadership of educational institution administrators The aspect with the highest relationship was promoting an academic atmosphere, followed by curriculum management. professional development Determining the mission of the educational institution and educational supervision, respectively

Keywords : Instructional Leadership, The Learning Organization

บทนำ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) บริบทและสถานะของทุนทางสังคมของประเทศไทย บ่งชี้ให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง ด้วยการกระจายโอกาส สร้างความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำ โดยเน้นส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพแก่เด็กและเยาวชน เพื่อส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตให้ทุกคนในสังคม โดยการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน เพื่อให้คนไทยสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้ดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัล และเกิดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมในโลกศตวรรษที่ 21 (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579)

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งหัวใจสำคัญคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ และหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะ ผู้เรียน ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ที่พบว่า มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งการคิดวิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้และการแสวงหาความรู้ต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, น. 141)

การบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการบริหารงานวิชาการคือ กระตุ้น ชี้นำส่งเสริมครูและบุคลากรในองค์กรให้ร่วมกันปรับปรุงพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง (ชาญชัย นันทะผา, 2561 :224) งานด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ การดำเนินงานทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ การที่โรงเรียนจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ ก็ต่อเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานวิชาการและเข้าใจขอบเขตการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี (ชาติมังกร เลนคำมี, 2550 อ้างถึงใน ตรีสุคนธ์ คุณาเอก, 2563: 1) การกระทำที่ผู้บริหารแสดงออกถึงความสามารถในการบริหารกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนา และส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น พฤติกรรมดังกล่าวของผู้บริหารจะก่อให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการทำงานของครู ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด มาตรฐานและคุณภาพของการบริหารสถานศึกษาและพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออก โดยนำความรู้ ความสามารถ ความคิดและเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพ ต้องพาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการต้องรู้จักการวางแผนงานวิชาการ เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนให้เอื้อต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีคนเก่ง และมีความสุข ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจะแสดง

บทบาทให้เห็นชัดเจนในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและงานด้านวิชาการ (สิริพรรณ ชูสกุล, 2563, :14)

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญยิ่งในการใช้พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ หรือภาวะผู้นำทางวิชาการของตน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา คุณภาพงานวิชาการขึ้นอยู่กับความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่จะทำให้โรงเรียนพัฒนาตนเองได้ (ธีรพงศ์ ใจชื่อ, 2564 : 3) การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักในการทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ในยุคปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจึงจะสามารถนำพาโรงเรียนสู่ความสำเร็จได้ และสอดคล้องกับแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อองค์กรต่างๆอย่างมากในปัจจุบัน (วีรศักดิ์ สงวน, 2564 :134) โดยผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครู กระตุ้นครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมมือกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จของผู้บริหาร หากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารวิชาการ และเป็นผู้นำทางการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ และกลวิธีการสอนที่หลากหลาย (เกตุสุดา กิ่งการจร, 2560 :12-13)

ดังนั้น องค์กรทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความสามารถในการปรับตัวขององค์กรเกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ของสมาชิกในองค์กร โดยการเรียนรู้จะช่วยให้องค์กรมีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล จึงจะเกิดการพัฒนาย่างรวดเร็วและยั่งยืน องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ จะต้องสร้างขึ้นด้วยการแสดงภาวะความเป็นผู้นำ หรือแสวงหาโอกาสเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (วีโรจน์ สารรัตน์, 2546 อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต, 2560 :2) ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีบทบาทในการจัดการและพฤติกรรมขององค์กร ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดี เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของผู้เรียนมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุสำเร็จได้ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่แสดงให้เห็นชัดในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรุงคุณภาพผู้เรียน (จุฑามาต อินนามเพ็ง, 2552 อ้างถึงใน ปภาวรินทร์ สมจิต, 2564 : 63) ผู้บริหารจำเป็นต้องมี ภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อสร้างความสามารถในการพัฒนาองค์กรให้ไปสู่การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะครอบคลุมในเรื่องของการวางแผน การพัฒนา การทำให้เป็นผลสำเร็จ และการวัดผลที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้ภายในโรงเรียน (นิรมล คงประจักษ์, 2563, น. 162-163)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หนองบัวลำภูเขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการแก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 2,085 คน จากสถานศึกษาจำนวน 201 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 324 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จำนวนประชากรของครู เพื่อหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ทำการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับสลาก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการทางการบริหาร ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ องค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ การบริหารจัดการหลักสูตร และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2.2 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้แนวคิด ทฤษฎีของ Senge ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) การมีต้นแบบทางความคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้เป็นทีม และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ สถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น สถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

จากการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สรุปผล ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวม

ด้านที่	ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา	4.42	0.45	มาก
2	การนิเทศการศึกษา	4.38	0.43	มาก
3	การพัฒนาวิชาชีพ	4.38	0.42	มาก
4	การบริหารจัดการหลักสูตร	4.31	0.48	มาก
5	การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.41	0.42	มาก
รวม		4.38	0.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.45) รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.42) การพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.42) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.43) และการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.48) ตามลำดับ

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวม

ด้านที่	ความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.40	0.41	มาก
2	การมีต้นแบบทางความคิด	4.35	0.40	มาก
3	การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.39	0.43	มาก
4	การเรียนรู้เป็นทีม	4.40	0.42	มาก
5	การคิดอย่างเป็นระบบ	4.38	0.42	มาก
รวม		4.38	0.36	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นบุคคลที่รอบรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.41) รองลงมาได้แก่ การเรียนรู้เป็นทีม ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.42) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.43) การคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.42) และการมีต้นแบบทางความคิด ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.40) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	องค์กรแห่งการเรียนรู้					
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{total}
X ₁	0.581**	0.538**	0.595**	0.543**	0.569**	0.652**
X ₂	0.559**	0.600**	0.536**	0.568**	0.556**	0.650**

X ₃	0.622**	0.645**	0.603**	0.575**	0.621**	0.708**
X ₄	0.624**	0.663**	0.622**	0.590**	0.615**	0.718**
X ₅	0.672**	0.679**	0.638**	0.625**	0.633**	0.749**
X _{total}	0.715**	0.730**	0.701**	0.678**	0.700**	0.813**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากและเป็นไปในทิศทางบวก ($r = 0.813$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($r = 0.749$) รองลงมา คือ การบริหารจัดการหลักสูตร ($r = 0.718$) การพัฒนาวิชาชีพ ($r = 0.708$) การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ($r = 0.652$) ตามลำดับ และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การนิเทศการศึกษา ($r = 0.650$) และเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ กับ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา การมีต้นแบบทางความคิด มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{X_5 Y_2} = .679$) รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ กับ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา การเป็นบุคคลที่รอบรู้ มีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{X_5 Y_1} = .672$) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ กับ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา การมีต้นแบบทางความคิด มีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{X_3 Y_2} = .645$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำสุด คือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา กับ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{X_2 Y_3} = .536$)

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้น แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโดยร่วมกันวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้และการให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ของสถานศึกษา โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) กล่าวว่า พฤติกรรมการกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้นำหรือโน้มน้าวจูงใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ อีร์ฟงศ์ ใจชื่อ (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้นที่มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ นิรมล คงประจักษ์ (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตร มีการประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียน มีการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนมีประเมินผลการสอนของครูและพัฒนาความก้าวหน้าของครู

2. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นบุคคลที่รอบรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะขององค์กรที่บุคลากรมีคุณลักษณะแสดงถึงความกระตือรือร้นมีความสนใจใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การเรียนรู้ที่จะสามารถขยายขีดความสามารถของตนให้เชี่ยวชาญมากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพของตน มุ่งสู่จุดหมายและความสำคัญที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Senge (1990) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล เพื่อขยายขีดความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานไปสู่วิสัยทัศน์ของตนเองและองค์การบุคคลที่มีการเรียนรู้ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงของตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้เป็นผู้ที่รู้จักแยกแยะเรื่องราวที่สำคัญออกจากเรื่องราวที่เล็กๆ รู้จักจัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติงานและรวบรวมสมาธิพุ่งไปที่เรื่องใหญ่ที่มีความสำคัญนั้นๆ เป็นบุคคลที่สร้างวิสัยทัศน์ของตนเองและร่วมแบ่งปันระหว่างเพื่อนในองค์การ และยังเป็นผู้ที่มีทักษะและเชี่ยวชาญในการสร้างพลังให้เกิดขึ้นในตนเองเพื่อวิสัยทัศน์ของตนเอง ซึ่งพลังดังกล่าวนี้มีหลักในการฝึกปฏิบัติ เพื่อความสำเร็จในวิสัยทัศน์บุคคลควรฝึกฝนในการรับมือกับความขัดแย้งอย่างมีโครงสร้างที่เกิดขึ้นในใจตนเอง โดยการสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สุชาติ พันธุ์ก้อม (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทาง

วิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และ ครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการในโรงเรียน มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน ประกอบกับ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแบ่งปันความรู้ที่มีอยู่ในตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อ ผู้อื่นทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน มีการเรียนรู้สิ่งใหม่จากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ เพื่อ พัฒนาความรู้ของ ตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของธนาตล สมบูรณ์ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแหล่งเรียนรู้ขั้นต้นของนักเรียน และเป็นแหล่ง เรียนรู้แห่งแรกที่นักเรียนจะต้องเข้าไปรับความรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ จนกระทั่งให้มี ความรู้ตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สามารถนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานการเรียน ต่อไปในระดับที่สูงขึ้น หรือสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ดังนั้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมี ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ นั่นก็คือองค์การแห่งการเรียนรู้นั่นเอง เพื่อให้ให้นักเรียนได้สัมผัสกับสถานการณ์จริงและเกิดประสบการณ์ตรงที่จะนำความรู้ไปใช้ได้จริง ตลอดจนเป็นแหล่งความรู้สำหรับครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมากจะตั้งอยู่ในเขตชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ ของชุมชนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวม พบว่า มี ความสัมพันธ์ในระดับสูงมากและเป็นไปในทิศทางบวก ($r = 0.813$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อ โรงเรียน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลในโรงเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ต้องขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ สร้างโอกาสมากกว่าที่จะรอให้ออกมาถึงจึงจะลงมือทำ มีความ กระตือรือร้นพร้อมที่จะคิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำทางความคิด และการบริหารจัดการ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับคณะครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และกำกับติดตามผลการ ปฏิบัติงานของครูอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Glickman (1990) กล่าวว่า ในการ นำความรู้ไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีทักษะ ภาวะผู้นำและทักษะทางเทคนิค ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership skills) ประกอบด้วยทักษะการคิด ต่อสื่อสาร ทักษะด้านบุคคล ทักษะการนิเทศ และทักษะการแนะแนวทางการตัดสินใจของกลุ่ม มี การแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันทางความคิด ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องเห็นพ้องร่วมกันในการแลกเปลี่ยน

ความคิด ผู้บริการโรงเรียนเป็นตำแหน่งที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทุกระดับ และตำแหน่งที่ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำเป็นผู้กำหนดทิศทางของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ชักจูงให้บุคคลอื่นพิจารณาเป้าหมายและร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นจนทำให้วิสัยทัศน์หรือเป้าหมายนั้นถูกกำหนด และควบคุมจนกลายเป็นการตั้งมั่น ผู้บริการโรงเรียนสามารถอำนวยความสะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเป็นผู้จัดเตรียมให้ผลสะท้อนกลับต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมืองค์ประกอบทางวิชาการ โดยจะต้องเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติงาน การบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับผลงานการวิจัย ชัชพล ธรรมมา (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน ในการบริหารหลักสูตรและการสอนภายในสถานศึกษาของตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดนโยบายและปรับปรุงการเรียนการสอนการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งผู้บริหารมีการมอบอำนาจให้กับบุคลากรในการตัดสินใจในงานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 16 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 16 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .832$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 16 ได้มีการกระตุ้นครูให้มีการประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย อีกทั้งการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนการงานรายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองให้ทราบชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแนวทางการบริหารงานสถานศึกษาให้มุ่งไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาก้าวไปสู่การเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้วางแผนพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาใหม่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ตรีสุคนธ์ คุณาเอก. (2563). แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 16. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ซัชพล ธรรมมา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชัย นันทะผา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพุทธปัญญาปริทรรศน์, 3(2), 222-236.
- ชนาดล สมบูรณ์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(1), 251-263.
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธีรพงศ์ ใจเชื้อ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นิรมล คงประจักษ์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 8(1), 160-175.

- ปภาวรินทร์ สมจิต. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 6(2), 60-71.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีรศักดิ์ สงวน. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2*. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 22(1), 135-143.
- สิริพรรณ ชูสกุล. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนบนพื้นที่สูง* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุชาติ พันธก์อ้อม. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(34), 12-22.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *ครูไทยยุคใหม่สนใจดิจิทัล*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

